AITZINA **Editorea:** Fermin Munarriz. **Koordinatzailea:** Mariasun Monzón. **Aholkularia:** Iñaki Egaña. **Diseñatzailea:** Juan Luis Napal.
Helbidea: Rincón de la Aduana, 18 behea. 31001 Iruñea. **Tlfnoa.** 948-21 99 99. **Faxa:** 948-212329. **E-mail:** aitzina@nafarkobi.net

NORANTZA

JUANI LIZASO
IRATI KULTUR ELKARGUNEKO IDAZKARIA

«Kultura eta hizkuntza dira herriaren nortasuna»

Kultura herrikoak eta, beraz, euskal tradizioak eta euskal artistek bizi duten egoera ahulari irtenbidea emateko asmoz, Irati Kultur Elkargunea sortu berri da. Euskaltasuna, naziotasuna eta herritasuna oinarritzat hartuta.

AMAIA MUNDIÑANO

Irati Kultur Elakrgunea k euskal kultura zuzpertzea du helburu eta kultura eraikuntza nazionalerako euskarri garrantzitsu bat dela azpimarratu dute elkartekoek.

Zein da Irati kultur elkargunearen sorreraren zergatia?

Irati Kultur Elkargunea hainbat hilabetetan eztabaidatzen eta hitz egiten aritu garen kultur taldeek kezka komun batzuei irtenbidea emateko asmoz sortu da. Euskal kultura gero eta ahulagoa dagoela ikusten dugu. Erakundeetatik kultura elitistei ematen zaien gehiegizko garrantziaren ondorioz, kultura herritarraren eta, beraz, euskal tradizioaren eta euskal artisten inguruko lan hori atzerapausoak somatzen ari da. Bestetik, kultur talde xumeek edo herrietako kultur talde horiek guztiek gero eta euskarri murritzagoak dituzte, dirulaguntzari zein azpiegiturei dagokienez. Horren guztiaren inguruan, hainbat kultur talde elkartu eta dauden arazo guztiei irtenbidea ematea dugu helburu. Irati Kulturguneari urriaren 30ean eman genion abiagunea Iruñean.

Hiru dira Iratiren zutabe nagusiak: euskaltasuna, naziotasuna eta herritasuna.

Horiexek dira, bai, gure zutabe nagusiak. Naziotasunaren ildoa elkargunea bera nazionala den mementotik lantzen ari gara. Izan ere, Irati Kultur Elkargunean Euskal Herriko 6 herrialdeetako kultur elkarte guztiek dute lekua. Bestalde, elkarren arteko adiskidetze egunak antolatu nahi ditugu, elkarteek elkarren berri izateko, baina ez elkarte gisa soilik, baita herritar gisa ere. Elkartasuna ere landu nahi dugu adiskidetze egun horien bidez. Euskal Herrian egoera oso ezberdinak pairatzen dira zonalde batzuetan eta besteetan, eta guk indartsua den herri batek egoera ahulagoan edo egoera larriagoan dagoen herria laguntzea dugu helburu, hain zuzen ere.

Karlos Corbella

Zer-nolako ekintzak antolatzen ditu elkarteak?

Memento honetan lehenengo fasean gaude, eta fase honetan egiten diren ekimen guztiak bertako elkarteek proposatzen dituztenak dira. Bertako elkarteek izaera herritarra, tokikoa, dutenez, normalean ekintzak halakoak izaten dira, herri mailakoak. Ez dute izaera nazionalik, ez behintzat hedapenaren aldetik. Lehenengo fase honetan Irati koordinazio talde bat dela esan dezakegu, elkarte bakoitzak egiten dituen ekimenak koordinatu ahal izateko. Koordinazio horrek helburu konkretuak ditu: elkar ezagutzea, esperientziak trukatzea eta, azken batean, bakoitzak ditugun giza zein ekonomia eta teknika baliabideak guztion artean aprobetxatzeko helburua, alegia.

Kultura mailan, eraikuntza nazionaleko pausotzat har daiteke Irati?

Bai. Irati Kultur Elkargunearen hiru zutabe nagusiak euskaltasuna, naziotasuna eta herritasuna direla esan dugu. Hori kontuan hartuta, kultura, hizkuntzarekin batera, herriaren nortasuna adierazten duen elementua dela argi dugu. Hori dela eta, Irati Kultur Elkargunea Euskal Herriaren eraikuntza nazionalean pauso bat gehiago da eta eraikuntza nazionalean euskarri garrantzitsua izan daiteke.

Zein asmo dituzue aurrera begira?

Orain dugun erronka Iratiren kultur programa definitzen hastea da, teorizatzen hastea: zein diren kulturan ditugun lehentasunak, nola landu behar ditugun... Irati elkargune irekia da eta gure nahia gogo duten elkarte guztiek bertan parte hartzeko aukera izatea da. Metodologia zehatza planteatu dugu herrietan lanean hasteko. Herrietako elkarteei fitxa bat betetzeko eskatu diegu, bertan herriko artisten zerrenda osatuz. Hau da, Iratik herrietako artista ezezagun guztiei euren lanak erakusteko aukera eskaini nahi die. Kultur merkatuan euren lanak erakusteko aukerarik ez duten artistak bildu nahi ditugu.

ZIRTOKA

TXILLARDEGI

Zalantzak

Inprimaketaren loturak direla-eta, abenduaren 22an idazten ditut lerro hauek. Eta gertakariak doazen ziztua ezaguturik, arrisku handiak daude. Baina egoeratik at idazteak ere funts urria luke. Kontutan har beza hau irakurleak, otoi.

Arizkuren-en kinka larria dago batetik. Gose-greban 50 egun pasa ondoren, itzul ezinezko kalteak segurtaturik baitaude, eta heriotza bera gertagarri baita edozein mementutan.

Baina ez da Arizkuren martirigai bakarra. Hamarnaka daude arrisku larritako epean. Baina ohitu egin bide gara.

Horrez gain, Calatayud-eko harrapaketak garbi utzi du sumendi baten gainean bizi garela.

Betiko ahotsak ez dira luzatu: «ETA berriro hasten bada, kitto. ETA sobera baitago».

Hamalau hilabete pasa dugu, gabe; eta zer lor daitekeen eta zer ez frogatuta dago.

Zalantzarik gabe abertzaleon arteko giroa ondu egin da. Luzaz espainolismoan barrena ikusi ditugun batzuk, jokabide abertzaleetara bildurik ikusi ditugu.

Ez da hau inondik ere hutsaren hurrena. Baina Madrileko eta Pariseko agintarien aldetik, ez da zipitzik ere aldatu. Tertulianoek eta irrati-telebista «ofizialek», beren behazun isurketari eutsi diote; eta etenunea gertatu ez balitz bezalaxe egon dira betiko beren hartan: jo ta ke!

Madrilek Ajuria Enea nahi du, behar du, lotsarik gabe eskatzen du. Baina ezertan ere amore eman gabe. Horixe agertu da garbiki hamalau hilabete horretan. Horixe bakarrik etsaiaren aldetik.

Zail da erakusten hilabete esperantzagarri horietan inorako biderik *zabaldu denik*.

Baina Euskal Herriari dagozkion eskubideak garbiki aitortuko ez zaizkion bitartean, bakea ezina izango da. Eta arriskua, betiko heinean.

Hauxe da egia hitsa.

AITZINDARIAK